

Ügyszám: NAIH/2020/1486/9.
NAIH/2019/8568.

Kubatov Gábor alelnök és

Németh Szilárd alelnök részére

Fidesz-Magyar Polgári Szövetség

Budapest

Lendvay u. 28.
1062

Tisztelt Kubatov Gábor Úr!

Tisztelt Németh Szilárd Úr!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: **Hatóság**) hivatalból vizsgálatot indított, mivel több bejelentés érkezett a Hatósághoz, amelyben a bejelentők a Fidesz-Magyar Polgári Szövetség (a továbbiakban: **Fidesz vagy Adatkezelő**) (székhelye: 1062 Budapest, Lendvay u. 28.) szimpatizánsi adatbázis építésével kapcsolatos, valamint az egyes aláírásgyűjtésekhez, civil kezdeményezésekhez kapcsolódó adatkezelése jogszerűségét, továbbá az érintetti jogok biztosításával kapcsolatos ügyintézési rendjét kifogásolták.

A) A Fidesz a Hatóság 2019. december 18-án kelt megkeresésében foglalt kérdéseire alábbi tájékoztatást adta:

1. A Fidesz az érintettek személyi körét, és az adatkezelés célját tekintve a következő adatkezeléseket folytatja:

- a) párttagok és párttisztviselők nyilvántartása;
- b) szimpatizánsok nyilvántartása;
- c) időszaki nyilvántartások a választási részvételi szándék felmérésével kapcsolatosan;
- d) időszaki nyilvántartások, a választásokkal kapcsolatos támogatói aláírásgyűjtésekkel, választási kampánnyal kapcsolatosan a választásokra vonatkozó jogszabályok alapján;
- e) munkavállalók és megbízási jogviszonyban állók nyilvántartása;
- f) saját és bérelt helyiségek beléptetésével kapcsolatos vagyonvédelmi célú nyilvántartás.

A Hatóság vizsgálata ezen adatkezelések közül a b) és c) pontban említett adatkezeléseket érintette.

1.1 A szimpatizánsi nyilvántartás

- A szimpatizánsi nyilvántartásban a Fidesz részére korábban támogatásukat adó személyek adatait kezelik.

- Az adatkezelés jogalapját az érintett által írásban megadott hozzájárulás képezi, e mellett pedig az adatkezelés során, az abban foglalt garanciák érvényesítése céljából, mint jogalapot alkalmazzák a GDPR 9. cikk (2) bekezdés d) pontját is. Adatkezelésükhöz a hozzájárulást nem elektronikusan, online felületen, hanem csak személyesen lehet megadni, amelynek során az érintett maga dönti el, hogy mely adatait adja meg az általuk kért adatkörből, azaz a név, lakcím, születési év, telefonszám, valamint e-mail-cím adatokból.

Az adatok megadásánál szükséges az érintett jelenléte, mivel nyilatkozatát az érintett személy aláírásával hitelesíti.

- A személyes adatok kezelésének időtartama addig terjed, amíg az érintett személy a nyilatkozatát vissza nem vonja.
- Az adatkezelés célja a kapcsolattartás, vagyis a hozzájárulás visszavonásáig a Fidesz az általa fontosnak tartott tájékoztatót, kampányanyagokat az érintett részére eljuttatja, illetőleg véleményét kéri lényegesnek tartott kérdésekben, így például választások előtt választási hajlandóságban.
- Az érintett által megadott nyilatkozatot papír alapon, illetőleg a kampányanyagok megküldése céljából elektronikusan tartják nyilván.
- Az adatkezelés tényleges helyszíne: 1062 Budapest, Lendvay u. 28., egyben a Fidesz székhelye.
- A szimpatizánsi nyilvántartásba történő adatfelvétel kezdetekor az érintett számára az adatvédelmi tájékoztatót vagy az általa kitöltendő nyilatkozaton, illetőleg annak mellékletén biztosítják.
- Az érintettek számára ezen túl egyedi adathozzáférést is biztosítanak, vagyis ha az érintett tájékoztatást kér a személyes adatai kezeléséről, úgy azt az általa kért formában biztosítják.

Válaszleveléhez mellékelte ezen két típusú nyilatkozási lap egy-egy mintapéldányát („Maradjunk kapcsolatban” elnevezésű nyilatkozási lap, és a „Támogatom Orbán Viktor programját, állítsuk meg a bevándorlást” elnevezésű nyilatkozási lap és annak külön oldalon található adatkezelési tájékoztatója), valamint egy tesztadatokkal kitöltött felületről csatolt képet, amelyen látható, hogy adott esetben az érintettel kapcsolatban milyen adattípusokat tárolhatnak.

A Fidesz a válaszleveléhez mellékelte továbbá a GDPR 30. cikk (1) bekezdése szerinti, adatkezeléseire vonatkozó nyilvántartása másolatát, amely táblázatba rendezve tartalmazza az egyes általa folytatott adatkezeléseket, azok érintetti körét, adatkezelésenként a kezelt adatok körét, az adott adatkezelés jogalapját és célját, az adatkezelés időtartamát, az esetleges adatfeldolgozó megnevezését és az adattovábbítással kapcsolatos általános információkat, továbbá az adatkezelő nevét, elérhetőségét, képviselőjének nevét, valamint a technikai és szervezési intézkedések általános leírását.

1.2 A választási részvételi szándék felméréssel kapcsolatos időszak nyilvántartás

- A Fidesz a választások előtti időszakban a szimpatizánsi nyilvántartásban lévő személyektől kért véleményeket összesíti. Ennek során elsősorban a választásokat megelőző szavazói aktivitást tükröző adatok statisztikai összegzése történik abból a célból, hogy felmérhessék támogatóik aktivitását, hogy milyen kedvvel kívánnak részt venni a választásokon, illetőleg továbbra is támogatói-e a pártnak.

A gyűjtött adatkörök: a „támogat”, „elutasít”, „bizonytalan”, illetőleg az érintett által korábban megadott adatok pontosságának ellenőrzése: „rossz cím”, „elköltözött”, „elhunyt”. Az ekkor rögzített adatok forrása szintén az érintett, az adatokat elsősorban nem az egyes választókhoz rendeltén rögzítik, hanem statisztikai adatokat képeznek belőle, a felvett adatokat pedig ennek elkészültét követően törlik.

- Az érintettek számára ezen adatkezelések során is biztosítják a GDPR-ban rögzített jogosultságaikat, vagyis tájékoztatást adnak az adatkezelések megkezdése előtt, és csak abban az esetben rögzítik a személyes adatokat, ha az érintettek ahhoz hozzájárultak.
- Az adatok felvételében részt vevő munkatársak részére előzetesen adatvédelmi oktatást tartanak, melyben felhívják a figyelmüket arra, hogy csak a formanyomtatványokon szereplő adatokat rögzíthetik, az adatokat és az azt tartalmazó nyomtatványokat csak azok ismerhetik meg, akik jogosultságukat igazolják, más személynek nem adhatják át, nem biztosíthatnak betekintést, azokról képmásolat nem készülhet. A Fidesz részére támogatásukat adók személyes adatait a Fideszen kívüli harmadik személy részére nem lehet továbbítani.

2. Válaszlevelében előadta továbbá, hogy az elmúlt időszakban több esetben előfordult, hogy állampolgárok megkeresték a Fideszt, és vagy tájékoztatást kértek személyes adataik kezeléséről, vagy kérték személyes adataik törlését a szimpatizánsi nyilvántartásból.

Előfordult az is, hogy az érintett személyek azt jelezték, hogy a személyes adataikat nem ők adták meg.

Mivel az adatok forrása mindig az érintett személy, ezért az adatok valóságtartalmát, vagyis azt, hogy azokat az állampolgár jóhiszeműen, tisztességes magatartás keretében adta meg, vélelmezik. Azokban az esetekben, amikor a Fidesz jóhiszeműen és tisztességesen, a jogalapot alátámasztó dokumentumokkal kezeli az érintett személyes adatait, de az érintett azt mégis kifogásolja, tiltakozik az adatkezeléssel kapcsolatban, álláspontjuk szerint az a jogszabályi kötelezettség áll fenn, hogy miután megállapították, hogy valóban az érintett személy kéri az adatai törlését, azt a lehető legrövidebb időn belül meg kell tenni.

B) A Hatóság a tényállás teljeskörű tisztázása érdekében 2020. március 30-án kelt levelében további tájékoztatást kért a Fidesztől, amely megkeresésben foglalt kérdésekkel kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatta a Hatóságot:

1. Az érintettek csak személyesen, saját kezűleg, írásban adhatják meg személyes adataikat a szimpatizánsi nyilvántartáshoz. Az aláíró ívekről a területi irodák munkatársai rögzítik a személyes adatokat a központi rendszerükbe. A központi rendszerben történő kezelés során az adatokhoz kizárólag azon munkatársaik férhetnek hozzá, akiknek feladataik ellátásához az szükséges, az adatokhoz egyedi jelszóval férhetnek csak hozzá és a hozzáférés naplózva van.

2. A szimpatizánsi nyilvántartásban szereplő személyes adatok kezelésének célja minden esetben a kapcsolattartás, a véleménykérés és a (választási) tájékoztatás volt. A választásokat megelőző, a szimpatizánsi nyilvántartásban szereplő személyek megkeresése azt a célt szolgálta, hogy az érintettek az adott megkeresés alkalmával jelezhették, hogy az adott megkereséssel összefüggésben kapcsolatban kívánnak-e maradni az adatkezelővel, vagy az adatkezelőnek volt lehetősége az adatkarbantartásokat, adatpontosításokat elvégeznie (elköltözés, elhalálózás stb.). Az egyes választókerületekben statisztikai formában – személyes adatok kezelése nélkül – elemzések tárgya volt, hogy a választáson a párttal szimpatizálók milyen arányban kívánnak részt venni a választáson. Korábbi választások során a megkeresések és véleménykérések nyomán nem képződött személyes adatokat tartalmazó nyilvántartás.

3. Az érintettek számára a lehető legszélesebb formában és módon biztosítják jogosultságaikat személyes adataik kezelése kapcsán. Ezt az érintett kezdeményezheti e-mailben, hagyományos postai úton vagy telefonon is. Ennek során alkalmazzák a GDPR adatbiztonságra vonatkozó rendelkezéseit, vagyis az érintettnek valamilyen, elégséges formában igazolnia kell személyazonosságát, így például arról az e-mail-címről kell érkeznie a megkeresésnek, amelyet az érintett maga megadott. Amennyiben kétséges, hogy az érintettől származik a megkeresés, úgy nem a beérkező e-mail-címre adnak választ, hanem arra a címre, amelyet korábban megadott. Amennyiben az érintett kéri tehát személyes adatai törlését, és igazolható, hogy a kérés az érintett személytől érkezett, az adatok törléséről a lehető legrövidebb időn belül intézkednek, és arról az érintett személyt tájékoztatják. A törlés kiterjed mind az elektronikusan, mind a papír alapon kezelt adathordozókra is. Ezt követően az érintettől személyes adatot nem kezelnek.

4. A szimpatizánsi nyilvántartás célja, hogy az érintettel a Fidesz a kapcsolatot a későbbiekben fenn tudja tartani. E célt figyelembe véve az érintett maga dönti el, hogy mely személyes adatát adja meg, úgy mint nevét, lakcímét, telefonszámát, e-mail-címét és korát. Az érintett által megadott elérhetőségi címekre történik a későbbiekben a tájékoztatók megküldése. Az érintett kora abból a célból releváns, hogy adott korosztályoknak tudják megküldeni az őket érintő tájékoztatókat. A személyes megszólítottság, az, hogy az érintettet a saját nevével szólítják meg, nagymértékben erősítik a bizalmat, a kötődést, és a sikeres kapcsolatokat, továbbá a nevek kezelése hagyományos postai küldemények esetében is relevánsak, mivel egy címen több személy is tartózkodhat, és ezáltal lehet azonosítani, hogy a tájékoztatást tartalmazó levél kinek szól.

C) A Hatóság 2020. szeptember 17-én kelt újabb, főként a „választási részvételi szándékkal kapcsolatos időszak nyilvántartására” vonatkozó megkeresésében foglaltakra a Fidesz az alábbi tájékoztatást nyújtotta:

A szimpatizánsi nyilvántartásba azon személyek adatai kerülnek rögzítésre, akik annak kezeléséhez önként, megfelelő adatvédelmi tájékoztatás megadása után hozzájárulásukat adták, és a kért adatokat az ehhez szükséges formanyomtatványon megadták. Ezen hozzájáruló nyilatkozat értelmében az érintett kapcsolattartás, vélemény kérése, valamint választási és egyéb tájékoztatás céljából járul hozzá az általa megadott személyes adatai kezeléséhez.

Az érintett hozzájárulása alapján a Fidesz tehát az érintett személyes adatait egyrészt arra az adatkezelési célra használja, hogy az érintett részére az általa lényegesnek tartott információkat eljuttassa. Másodsorban a választási kampányokban, ahol a Fidesz jelöltet állított, azon helyi szervezetei részére, amely azt igényelte, összeállításra került egy lista azon szimpatizánsokról, akik hozzájárulásukat adták ahhoz, hogy személyesen felkeressék őket, és véleményüket, tájékoztatásukat kérjék arról, hogy a választáson támogatóan részt kívánnak-e venni. Ezen időszakai, statisztikai adatgyűjtés célja csupán az, hogy a helyi szervezetek felmérhessék, hogy milyen százalékban számíthatnak a szimpatizánsok részvételére a választásokon, tehát nem a személyes adatok gyűjtése és tárolása a célja.

A helyi szervezet munkatársai az érintett személyeket megkeresésükkor tájékoztatták arról, hogy milyen célból keresték fel őket, így arról, hogy nyilatkozatukat statisztikai adatgyűjtéshez, a választási mozgósításhoz kérik, továbbá tájékoztatták arról, hogy az adatokat legkésőbb a választások napjáig őrzik meg. Ezen nyilatkozatot az érintettek minden esetben önként adták meg. A megkeresés főszabály szerint személyesen történt, illetve azon körzetek esetében, ahol valamilyen oknál fogva nem volt lehetséges az érintettek személyes megkeresése, a megkeresés az érintett által megadott telefonszámon történt.

Mivel a választásokat megelőzően lényeges, hogy azon a szimpatizánsi nyilvántartásban szereplő személyek mellett várhatóan milyen arányban vesznek részt további szavazók, ezért a szimpatizánsok nyilatkozatát kérték arra vonatkozóan is, hogy a közeli környezetükben várhatóan lesz-e még olyan személy, aki velük azonos szimpátiával fog szavazni. Ezen adatot csak anonim formában, a résztvevő személyek számában lehetett rögzíteni. Az adatkezelés törlésének kötelező határnapja a választások napja volt, vagyis ezt követően a Fidesz helyi szervezetei nem kezelték az érintettek által megadott adatokat. Mivel tehát a választás napján az adott helyi Fidesz szervezetnek meg kellett semmisítenie azon formanyomtatványokat, amelyekben az adatrögzítés történt, továbbá mivel ilyen formanyomtatványt a Fidesz központjába nem is lehetett továbbítani, így annak másolati példányát megküldeni nem tudja.

A szimpatizánsok ilyen célból történő megkeresése során további cél, hogy amennyiben a szimpatizánsi nyilvántartásban szereplő adatok pontatlanok voltak, így például az érintett már nem lakott az adott címen, vagy elhalálozott, azt a helyi szervezetek megküldték a Fidesz központjába, és az adatbázisban szereplő adatok pontosításra kerültek.

Mindazon esetekben, amikor az érintett jelezte, hogy a jövőben nem kíván további megkeresést kapni, és kérte személyes adatainak törlését a szimpatizánsi nyilvántartásból, munkatársuk ezt rögzítette, és az érintett ilyen irányú kérését továbbította a Fidesz központjába, ahol a kérést rögzítették, és amennyiben igazolt volt, hogy az az érintettől származott, azt átvezették a nyilvántartáson.

A törlési, vagy pontosítási igényektől eltekintve a Fidesz egyes helyi szervezeteitől a Fidesz központi szervezetéhez tehát személyes adat megküldése nem történt, csak statisztikai tartalmú adat került a központba, vagyis nem történt központi nyilvántartásba történő gyűjtése személyes adatoknak. Központi szinten tehát nem volt ismert az egyes konkrét szavazók választási részvételi szándéka. A szimpatizánsi nyilvántartás nem azt a célt szolgálja, hogy az egyének politikai aktivitását rögzítse – álláspontjuk szerint ez az adatkezelési cél ugyanis jogellenes lenne –, hanem azt, hogy az érintettel a fenti célból a kapcsolatot fenn tudja tartani a Fidesz, ezért ezen nyilvántartásba nem lehet más adatot rögzíteni.

D) A Hatóság az ügyben az alábbi álláspontot alakította ki:

I. A szimpatizánsi nyilvántartással összefüggésben történő adatkezelés értékelése

1. Az adatkezelés jogalapja és célja

A szimpatizánsi nyilvántartásban – a Fidesz által előadottak, a csatolt nyilatkozási lapok és a GDPR 30. cikk (1) bekezdése szerinti adatkezeléseire vonatkozó nyilvántartása szerint – a részükre korábban támogatásukat adó természetes személyek alábbi személyes adatai szerepelnek: név, lakcím, születési év, telefonszám (mobiltelefon és/vagy vonalas telefon), e-mail-cím és aláírás.

A GDPR fogalom meghatározásai alapján a név, aláírás, lakcím, e-mail elérhetőség és a telefonszám az érintett személyes adatának¹, az adatokon elvégzett bármely művelet, így például az adatok gyűjtése, rögzítése, tárolása adatkezelésnek² minősül.

A GDPR rendelkezései alapján az adatkezelés jogszerűségéhez számos követelményt kell teljesíteni. Ezek közül kiemelt szerepe van a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság valamint a célhoz kötöttség elvének. Ezen túlmenően az adatkezelőnek a GDPR 6. cikk (1) bekezdésével szerinti jogalappal kell rendelkeznie az adatkezeléshez.

A GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pontja értelmében a személyes adatok kezelése jogszerű, ha az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez.

A személyes adatok különleges kategóriáinak kezeléséről a GDPR 9. cikke rendelkezik. Ezek közé tartoznak a politikai véleményre utaló személyes adatok is, amelyek kezelését a rendelet főszabályként tiltja, illetve szigorú feltételektől teszi függővé. Ezen különleges kategóriájú személyes adatok többek között abban az esetben kezelhetők, ha az érintett kifejezett hozzájárulását adta azok egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez.

A Fidesz az adatkezelés jogalapjaként az érintettek hozzájárulását jelölte meg. A nyilvántartásba azon természetes személyek, mint érintettek adatai kerülnek be, akik az erre szolgáló nyilatkozaton személyesen hozzájárulásukat adták az általuk megadott személyes adataik további kapcsolattartás, véleménykérés, választási és egyéb tájékoztatás céljából történő kezeléséhez.

2. Az érintettek tájékoztatása

A GDPR 4. cikkének 11. pontja kimondja, hogy az érintett hozzájárulása az érintett akaratának önkéntes, konkrét és megfelelő tájékoztatáson alapuló és egyértelmű kinyilvánítása, amellyel az érintett nyilatkozat vagy a megerősített félreérthetetlenül kifejező cselekedet útján jelzi, hogy beleegyezését adja az őt érintő személyes adatok kezelésébe.

A Fidesz nyilatkozata és a csatolt nyomtatvány-minták alapján megállapítható, hogy az adatkezelés körülményeiről történő tájékoztatás módjára kétféle gyakorlatot alkalmaznak:

a) A mintaként csatolt, önmagában a további kapcsolattartás, véleménykérés, választási és egyéb tájékoztatás céljából történő adatgyűjtésre szolgáló „Maradjunk kapcsolatban” elnevezésű *aláírásgyűjtő íven szereplő „A „MARADJUNK KAPCSOLATBAN” aláírásgyűjtő ív aláírásával hozzájárulok, hogy a közölt személyes adataimat (név, lakcím, életkor, e-mail cím, telefonszám, aláírás) a FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség (1062 Budapest, Lendvay utca 25., telefonszám: +36 1 555 2000), az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/697. számú rendelet (GDPR) 9. cikk (2) bekezdés a) pontja alapján további kapcsolattartás, véleménykérés, választási és egyéb tájékoztatás céljából az adatkezeléshez tett hozzájáruló nyilatkozat visszavonásáig kezelje. Az érintettet a személyes adatai kezelésével összefüggésben megilleti a hozzáféréshez, a helyesbítéshez, a törléshez, az adatkezelés korlátozásához, az adathordozáshoz, tiltakozáshoz való jog. Az érintett a jogainak megsértése esetén az adatkezelőhöz, illetve annak tevékenysége ellen bírósághoz fordulhat. Az érintett az adatkezelővel, illetve az adatkezeléssel szemben a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnál*

¹ **GDPR 4. cikk 1. pont:** „személyes adat”: azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható.

² **GDPR 4. cikk 2. pont:** „adatkezelés”: a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés.”

GDPR 4. cikk 7. pont: „adatkezelő”: az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza; ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja.”

panasszal élhet. [...] A közölt személyes adatokat a FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség külföldre nem továbbítja, nyilvánosságra nem hozza.” tájékoztatás szerint az adatkezeléssel kapcsolatos legfontosabb információk magán az aláírásgyűjtésre szolgáló nyomtatványon, a lap alján kerülnek elhelyezésre.

b) A mintaként csatolt másik – „Támogatom Orbán Viktor programját, állítsuk meg a bevándorlást!” – aláírásgyűjtő ív szerint az íven egy rövid tájékoztató szöveg szerepel arról, hogy „Az aláírásgyűjtő ívhez kapcsolódó adatkezelési tájékoztatót megismertem és az abban foglaltakat tudomásul vettem. Aláírással hozzájárulok, hogy a FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség az aláírásgyűjtő íven megadott személyes adataimat az adatvédelmi tájékoztató 2. a) pontjában (támogatás) meghatározott célból e hozzájáruló nyilatkozat visszavonásáig kezelje. A „Maradjunk kapcsolatban” rubrika megjelölésével hozzájárulok, hogy a FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség az aláírásgyűjtő íven megadott személyes adataimat az adatvédelmi tájékoztató 2. b) pontjában (kapcsolattartás) meghatározott célból e hozzájáruló nyilatkozat visszavonásáig kezelje.”, és az adatkezelés körülményeiről szóló részletesebb tájékoztató ebben az esetben az ívtől elkülönülő, külön lapon szerepel.

2.1. A GDPR 5. cikk (1) bekezdés b) pontja rendelkezik a célhoz kötött adatkezelés elvéről, mely szerint személyes adatok gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történhet, és azokat nem kezelhetik ezekkel a célokkal össze nem egyeztethető módon.

A Fidesz a Hatóságnak adott válaszában akként nyilatkozott, hogy a szimpatizánsi nyilvántartásban szereplő érintettek személyes adatai kezelésének célja az érintettel történő kapcsolattartás, vagyis a Fidesz az általa fontosnak tartott tájékoztatót, kampányanyagokat az érintettek részére eljuttatja, illetőleg véleményét kéri lényegesnek tartott kérdésekben, így például választások előtt választási hajlandóságában.

A GDPR (32) preambulumbekkezdése kimondja, hogy ha az adatkezelés egyszerre több célt is szolgál, akkor a hozzájárulást az összes adatkezelési célra vonatkozóan külön meg kell adni. Amennyiben az adatkezelő nem kíséri meg, hogy minden egyes célhoz külön-külön hozzájárulást kérjen, hiányzik a döntés szabadsága.

A Hatóság a vizsgálat során a csatolt adatkezelési tájékoztató alapján az alábbiakat állapította meg:

- A „MARADJUNK KAPCSOLATBAN” aláírásgyűjtő íven történő adatgyűjtés célja az íven szereplő tájékoztató szerint a további kapcsolattartás, véleménykérés, választási és egyéb tájékoztatás, az érintett a személyes adatai megadásával tehát hozzájárul személyes adatai ezen célból történő kezeléséhez;
- A „Támogatom Orbán Viktor programját, állítsuk meg a bevándorlást!” aláírásgyűjtő íven az aláírásgyűjtés két külön célból történik. Egyrészt a program támogatása céljából történik az aláírásgyűjtés, másrészt további kapcsolattartás, véleménykérés, választással összefüggő tájékoztatás céljából. A fentiekben [2.b) pont] kifejtettek szerint ezen aláírásgyűjtő ív esetében az érintettek adatkezeléséről történő tájékoztatása akként történik, hogy az aláírásgyűjtő ív oldalának alján egy rövidebb tájékoztató szerepel, amely felhívja az érintett figyelmét arra, hogy az adatkezelés elsődleges célja magának a programnak a támogatása, az érintett az aláírásával ezen hozzájárulásáról nyilatkozik, másrészt amennyiben az érintett a „Maradjunk kapcsolatban” rubrikában azt külön megjelöli, hozzájárul adatai további kapcsolattartás céljából történő kezeléséhez is. Az aláírásgyűjtő ívhez kapcsolódó részletesebb adatkezelési tájékoztató ugyancsak megjelöli valamennyi adatkezelési célt.

A Hatóság – csatolt aláírásgyűjtő ív-minták alapján kialakított – álláspontja szerint az érintetteknek lehetőségük volt arra, hogy személyes adataik valamennyi adatkezelési célból történő kezeléséhez külön járuljanak hozzá.

2.2. Az érvényes hozzájárulás fontos fogalmi eleme, hogy a hozzájárulás kérését megfelelő tájékoztatás előzze meg. A megfelelő előzetes tájékoztatás ugyanis szükséges ahhoz, hogy az érintettek tisztában legyenek azzal, hogy konkrétan mibe egyeznek bele, hogy ismerjék az adatkezelés részleteit és gyakorolhassák a hozzájárulásuk visszavonásához való jogukat. Ennek hiányában a hozzájárulás, vagyis az adatkezelés jogalapja érvénytelen lesz.

A GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) és b) pontja, valamint ezzel összefüggésben a (39) preambulumbekzdés kimondja továbbá, hogy a természetes személyek számára átláthatónak kell lennie, hogy a rájuk vonatkozó személyes adataikat hogyan gyűjtik, használják fel, azokba hogy tekintenek bele vagy milyen egyéb módon kezelik, valamint azzal összefüggésben, hogy a személyes adatokat milyen mértékben kezelik és fogják kezelni. Az átláthatóság elve megköveteli, hogy a személyes adatok kezelésével összefüggő tájékoztatás, illetve kommunikáció könnyen hozzáférhető és közérthető legyen, valamint hogy azt világosan és egyszerű nyelvezettel fogalmazzák meg. Ez az elv vonatkozik különösen az érintetteknek az adatkezelő kilétéről és az adatkezelés céljáról való tájékoztatására, valamint az azt célzó további tájékoztatásra, hogy biztosított legyen az érintett személyes adatainak tisztességes és átlátható kezelése, továbbá arra a tájékoztatásra, hogy az érintetteknek jogukban áll megerősítést és tájékoztatást kapni a róluk kezelt adatokról. A természetes személyt a személyes adatok kezelésével összefüggő kockázatokról, szabályokról, garanciákról és jogokról tájékoztatni kell, valamint arról, hogy hogyan gyakorolhatja az adatkezelés kapcsán megillető jogokat.

A GDPR 13. cikke határozza meg, hogy melyek azok az információk, amelyekről az érintetteket tájékoztatni kell az adatok megszerzésének időpontjában.

A Hatóság a Fidesz válaszeleveléhez mintaként csatolt két aláírásgyűjtő ív adatkezelési tájékoztatóját áttekintve megállapította, hogy azok tartalmazzák a GDPR 13. cikkében foglalt azon legfontosabb információkat, amelyekről az érintetteket az adatkezelés megkezdése előtt tájékoztatni szükséges ahhoz, hogy az adatkezeléshez a hozzájárulásukat érvényesen meg tudják tenni.

Az aláírásgyűjtő ívek adatgyűjtésre szolgáló oldalának lap alján elhelyezett adatkezelési tájékoztatók ugyanakkor a szöveg kis betűmérete miatt az érintettek számára adott esetben nehezen olvashatóak. A GDPR 5. cikk (1) bekezdésében szereplő átlátható adatkezelés elvéből fakadóan az adatkezelőnek az adatkezelési tájékoztató könnyen áttekinthető szövegezése mellett a megfelelő betűméret alkalmazásával a szöveg olvashatóságát is biztosítani kell, ezért a Hatóság szerint a könnyebb olvashatóság érdekében a tájékoztatókon a betűméret növelése szükséges.

II. A választási részvételi szándék felmérésével kapcsolatos időszaki nyilvántartással (a továbbiakban: időszaki nyilvántartás) összefüggésben történő adatkezelés értékelése

1. Az időszaki nyilvántartásban – a Fidesz által előadottak és a válaszelevelhez csatolt, GDPR 30. cikk (1) bekezdése szerinti adatkezeléseire vonatkozó nyilvántartása szerint – az érintettek alábbi személyes adatai szerepelnek: név, lacím, valamint részvételi szándékra vonatkozó adatok, úgy mint „támogat”, „elutasít”, „bizonytalan”, illetőleg az érintett által korábban megadott adatok pontosságának ellenőrzése céljából a „rossz cím”, „elköltözött”, „elhunyt” adatok.

A Fidesz nyilatkozata szerint ezen adatkezelés során a már a szimpatizánsi nyilvántartásban lévő személyektől gyűjtene a választások előtti időszakban arra vonatkozóan adatokat, hogy a választáson támogatón részt kívánnak-e venni, továbbá a szimpatizánsok nyilatkozatát kérik arra vonatkozóan is, hogy a közeli környezetükben várhatóan hányan fogják a Fideszt támogatni szavazatukkal. A rögzített adatok forrása az érintett személy, ezen adatokat elsősorban nem az egyes választókhoz rendeltlen rögzítik, hanem statisztikai adatokat képeznek belőlük, a felvett adatokat pedig ennek elkészültét követően törlik.

Az érintettek megkeresése a Fidesz nyilatkozata szerint akként történt, hogy a szimpatizánsi nyilvántartásból az ezt igénylő helyi szervezet részére összeállításra került egy lista azon szimpatizánsokról, akik hozzájárulásukat adták ahhoz, hogy személyesen felkeressék őket, és véleményüket, tájékoztatásukat kérjék arról, hogy a választáson támogatón részt kívánnak-e venni, és a helyi szervezet munkatársai ezen szimpatizánsokat keresték meg, főszabály szerint személyesen, adott esetben az érintett által megadott telefonszámon. A Fidesz nyilatkozata szerint az adatgyűjtés statisztikai adatgyűjtés, amelynek célja, hogy a helyi szervezetek felmérhessék az elkövetkező választáson a támogatottságuk mértékét, és nem személyes adatok gyűjtése és tárolása a cél.

A megkeresések alkalmával az érintettek jelezhetik továbbá, hogy kapcsolatban kívánnak-e maradni a Fideszszel, továbbá a Fidesznek lehetősége nyílik egyúttal a törvényben meghatározott „adatkarbantartásokat”, adatpontosításokat is elvégezni.

A Fidesz nyilatkozata szerint a helyi szervezeteitől csak a törlési és adatpontosítási igények kerülnek megküldésre a központi szervezetéhez, az egyes konkrét szimpatizánsok választási részvételi szándéka tehát nem, csak statisztikai tartalmú adatok kerültek megküldésre.

Az adatkezelés jogalapjaként a Fidesz a nyilatkozatában az érintett hozzájárulását jelölte meg, valamint a csatolt GDPR 30. cikk (1) bekezdés szerinti adatkezelési nyilvántartásában foglaltak szerint is az adatkezelés jogalapja a GDPR 9. cikk (2) bekezdés a) pontja szerint az érintett kifejezett hozzájárulása, illetőleg a GDPR 9. cikk (2) bekezdés d) pontja, az adatkezelés politikai célú szervezet megfelelő garanciák mellett végzett jogszerű tevékenysége mellett történik. A csatolt adatkezelési nyilvántartásban foglaltak szerint továbbá a választási részvételi szándék felméréssel kapcsolatos időszaki nyilvántartással összefüggésben történő adatkezelés célja a szimpatizánsok, egyéb támogatók választási szándékának felmérése, a rögzített adatokat a szavazás napján meg kell semmisíteni, és harmadik személy részére csak az érintett kifejezett hozzájárulása esetén továbbítható adat.

A Fidesz nyilatkozatában foglaltak szerint az adatgyűjtésre szolgáló formanyomtatványt a helyi szervezet a Fidesz központjába nem továbbította, továbbá azokat a választás napján a helyi szervezetnek meg kellett semmisítenie, így annak másolatát megküldeni nem tudja.

2. A GDPR 4. cikk 7. pontja szerint adatkezelő az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza. Ugyanezen cikk 2. pontja szerint pedig a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tárolás adatkezelésnek minősül.

Az adatkezelő definíciójának központi eleme az adatkezelésre vonatkozó érdemi döntés – úgy, mint az adatkezelés céljának meghatározása, a kezelt adatok körének meghatározása, az adatkezelés jogalapjáról szóló döntés, az adatkezelés időtartamáról való döntés, az adatkezelés módjának kialakítása, az adatkezelés végrehajtása, a személyes adatokhoz való hozzáférés, adattovábbításról való döntés, a személyes adatok felhasználása más adatkezelési célból, más tevékenység során, az érintetti jogok biztosítása, végrehajtása, adatfeldolgozó igénybeviteléről szóló döntés, alapvető adatbiztonsági intézkedések meghozatalára vonatkozó döntés – meghozatala.

A GDPR rendelkezik arról is, hogy amennyiben az adatkezelés céljait és eszközeit két vagy több adatkezelő közösen határozza meg, azok közös adatkezelőknek minősülnek.

A Fidesz nyilatkozata szerint a választási részvételi szándékkal kapcsolatos időszaki nyilvántartásba történő adatgyűjtés célja, hogy a Fidesz helyi szervezetei felmérhessék, hogy milyen arányban számíthatnak a szimpatizánsaik részvételére a választáson. Az ezzel kapcsolatos adatgyűjtés a Fidesz tájékoztatása szerint a helyi szervezet döntése alapján történt akként, hogy a választási kampányhoz kapcsolódóan előzetesen azon helyi szervezet részére, amely azt igényelte, a szimpatizánsi nyilvántartásból összeállítottak egy listát azon szimpatizánsokról, akik korábban hozzájárulásukat adták személyes adataik ilyen célból történő kezeléséhez.

A Fidesz nyilatkozatai alapján a Hatóság megállapítja, hogy a választási részvételi szándékkal kapcsolatos időszaki nyilvántartásba történő adatgyűjtés, azaz az ezzel összefüggésben megvalósuló adatkezelés vonatkozásában nem a Fidesz központi szervezete tekinthető önállóan adatkezelőnek, az adatgyűjtést ugyanis a Fidesz helyi szervezete végzi, az Adatkezelő tájékoztatása szerint a kampány során a helyi szervezet döntése alapján kerül átadásra részükre az az összeállított lista a szimpatizánsokról, amely alapján a helyi szervezet megkeresi a szimpatizánsait a választási hajlandóságuk felmérése céljából. A Fidesz tájékoztatása szerint továbbá az így gyűjtött személyes adatok, a gyűjtés során alkalmazott adatlapok csak a helyi szervezeteknek áll a rendelkezésükre, azokat, illetve személyes adatokat a központi szervezet részére nem továbbítanak, a központi szervezetnek csak statisztikai tartalmú adat kerül megküldésre. Mindezek alapján megállapítható, hogy az adatkezelésre vonatkozó érdemi döntéseket – úgy, mint milyen célból, milyen jogalapon, milyen személyes adatokat,

mennyi ideig kezelnek, az adatkezelés módjának kialakítása és az adatkezelés végrehajtása, a személyes adatokhoz való hozzáférés, előzetes tájékoztatás – a Fidesz központi és helyi szervezete közösen hozza meg, ezáltal a Fidesz központi szervezete és az egyes adott helyi szervezete közös adatkezelők lesznek. Közös adatkezelés esetén a GDPR rendelkezései értelmében az adatkezelőknek megállapodást kell kötniük egymással, amelyben meg kell határozni, hogy milyen módon teljesítik a GDPR szerinti kötelezettségeket (így például milyen jogalapon, milyen személyes adatokat, mennyi ideig kezelnek az adatkezelők, vagy az érintettek előzetes tájékoztatásával kapcsolatban hogyan járnak el).

3. A GDPR 4. cikk 1. pontjában foglalt fogalom meghatározás szerint személyes adat az azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ.

Ennek megfelelően egy politikai párt által meghatározott személyek vonatkozásában gyűjtött olyan adatok, mint „támogat”, „elutasít”, „bizonytalan”, amelyek kifejezetten az érintett politikai véleményére utaló információk, az érintett személyes adatának minősülnek. Ezen személyes adatok a GDPR 9. cikk (1) bekezdése értelmében továbbá a személyes adatok különleges kategóriái közé tartozó adatok is.

A különleges kategóriájú személyes adatok többek között a GDPR 9. cikk (2) bekezdésében foglaltak szerint abban az esetben kezelhetők, ha az érintett *kifejezett* hozzájárulását adta azok egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez.

A Hatóság álláspontja szerint az érintettektől gyűjtött ezen személyes adatoknak az adatkezelés céljához kötötten történő kezelése, azaz nyilvántartása, tárolása nem jogellenes, amennyiben az adatkezelő megfelelő jogalappal rendelkezik. A személyes adatok azonban csak a cél eléréséig tarthatóak nyilván, tehát amennyiben az adatkezelés célja megvalósult, a személyes adatokat törölni kell.

A GDPR 4. cikkének 11. pontja kimondja, hogy az érintett hozzájárulása az érintett akaratának önkéntes, konkrét és megfelelő tájékoztatáson alapuló és egyértelmű kinyilvánítása, amellyel az érintett nyilatkozat vagy a megerősítést félreérthetetlenül kifejező cselekedet útján jelzi, hogy beleegyezését adja az őt érintő személyes adatok kezeléséhez. Ahhoz, hogy az adatkezelő a hozzájárulás jogalapjára jogszerűen hivatkozhatson, a hozzájárulás valamennyi fogalmi elemének meg kell felelnie a rá vonatkozó követelményeknek. Továbbá mivel az érintett politikai véleményére utaló információk különleges kategóriájú személyes adatnak minősülnek, így a hozzájárulás érvényességéhez az is szükséges, hogy az kifejezett legyen. A „kifejezett” hozzájárulás egyrészt arra utal, hogy az érintett valamilyen módon megerősíti a beleegyezését, másrészt azt is jelenti, hogy az érintett minden kétséget kizáróan tisztában van azzal, hogy az adatkezelés a különleges személyes adataira fog vonatkozni, és azok kezeléséhez hozzájárul.

A GDPR 7. cikke meghatározza azon feltételeket, amelyeket az adatkezelőnek teljesítenie kell ahhoz, hogy a hozzájáruláson alapuló adatkezelési gyakorlata jogszerű legyen. Ez alapján az adatkezelőnek elsődlegesen képesnek kell lennie annak igazolására, hogy az érintett hozzájárult a személyes adatainak kezeléséhez. Ez egyrészt azt jelenti, hogy az adatkezelőnek valamilyen módon rögzítenie kell, és nyilván kell tartania valamennyi érintett hozzájárulását, másrészt – figyelemmel az elszámoltathatóság elvére – az adatkezelőnek tudnia kell bizonyítani, hogy a hozzájárulás egyes fogalmi elemei (megfelelő tájékoztatás, önkéntesség, a hozzájárulás egyértelműsége) megfelelően érvényesültek a beleegyezés megszerzése során.

Az Európai Adatvédelmi Testület hozzájárulásról szóló 5/2020. számú iránymutatása³ a hozzájárulás bizonyításával kapcsolatban szintén kiemeli, hogy az adatkezelőnek kell bizonyítania, hogy érvényes hozzájárulást szerzett az érintettől. A GDPR nem írja elő pontosan, hogy ezt hogyan kell megtenni. Az adatkezelőnek azonban képesnek kell lennie annak bizonyítására, hogy az érintett egy adott esetben a hozzájárulását adta. Amíg az adatkezelési tevékenység tart, a hozzájárulás bizonyítására vonatkozó kötelezettség fennáll. A Testület iránymutatása szerint az adatkezelő például nyilvántartást vezethet a beérkezett hozzájáruló nyilatkozatokról annak bizonyításához, hogy hogyan szerezte meg a hozzájárulást, amikor megszerezte azt, és az érintett akkori tájékoztatásának bizonyíthatónak kell lennie. Az adatkezelőnek továbbá képesnek kell lennie annak igazolására, hogy az érintett tájékoztatásban részesült és az adatkezelő munkafolyamata megfelelt az érvényes hozzájárulás valamennyi releváns

³ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_en.pdf

kritériumának. Az adatkezelőknek ugyanis elszámoltathatónak kell lenniük az érintettek érvényes hozzájárulásának megszerzése és az általuk bevezetett hozzájárulási mechanizmusok tekintetében. A korábbi 29. cikk szerinti munkacsoport bevált gyakorlatként azt ajánlotta, hogy a hozzájárulást megfelelő időközönként frissíteni kell. Minden információ megadása szintén segít annak biztosításában, hogy az érintett tájékozott maradjon az adatai felhasználásának módját és a jogai gyakorlásának módját illetően.

Tehát az adatkezeléshez történő hozzájárulásnak egy fontos fogalmi eleme a tájékozott beleegyezés. A Hatóság a rendelkezésére álló – fentiekben részletezett – nyilatkozatok alapján megállapította, hogy a Fidesz a választási részvételi szándék felméréseivel kapcsolatos időszaki nyilvántartással összefüggésben történő adatkezelés során az érintetteknek nem nyújtott a GDPR követelményeinek maradéktalanul megfelelő tájékoztatást.

III. Az érintetti jogok biztosításával kapcsolatos ügyintézési rendje

1. A Hatósághoz érkezett panaszokban több alkalommal jelezték, illetve adott esetben sérelemként jelölték meg az érintettek, hogy a Fidesztől érkezett megkeresések alkalmával – a telefonos megkeresések során a hívó félhez intézett kéréssel, vagy a hívó fél telefonszámára küldött SMS üzenetben, továbbá elektronikus levél útján érkezett megkeresés során a feladó e-mail elérhetőségére írt válaszüzenetben – jelezték a Fidesznek, hogy kéri személyes adataik adatbázisból történő törlését, ezen kérésükre azonban nem minden esetben kaptak visszajelzést, illetve a kérelmük teljesítése – különösen a telefonos megkeresések során történő jelzés esetén – nem történt meg. Egyes érintettek továbbá a Fidesz weboldalán elérhető adatkezelési tájékoztatóban (<https://fidesz.hu/adatvedelem>) – amely adatkezelési tájékoztató a hírlevélre feliratkozáshoz kapcsolódóan történő adatkezelésre vonatkozik – korábban szerepelt email.leiratkozas@fidesz.hu e-mail-címre – amely e-mail elérhetőség a Hatóság eljárása során javításra került – küldött törlési kérelemben kérték adataik adatbázisból történő törlését, kérelmükre azonban visszajelzés egyáltalán nem érkezett.

2. A Fideszhez intézett első megkeresésében egy korábbi eljáráshoz (NAIH/2018/2112.) kapcsolódóan a Hatóság arra hívta fel a Fideszt, hogy alakítson ki megfelelő eljárásrendet és tegyen intézkedéseket az érintetti jogok biztosítása érdekében az általános adatvédelmi rendelet szabályaival összhangban, azonban a Fidesz a felszólításban foglaltak alapján megtett intézkedéseiről tájékoztatást nem adott.

A Fidesz meglátása szerint azonban ezen konkrét ügyben az érintett személy nem azt kifogásolta, hogy személyes adatai törléséről nem kapott megfelelő tájékoztatást, hanem azt, hogy az adatainak törlését követően kért a személyes adatainak kezeléséről tájékoztatást, melynek – mivel azok törlése megtörtént – objektíve nem állt módjukban eleget tenni. Álláspontjuk szerint az adott ügyben a vonatkozó jogszabályi követelményeknek megfelelően jártak el, és az ügy további ügyintézését nem igényel.

A Hatóság ezzel kapcsolatban azonban tájékoztatja a Fideszt, hogy a Hatóság a megkeresésében nem a NAIH/2018/2112. számú ügyel kapcsolatban kért tájékoztatást, hanem ezen korábbi ügyben tett felszólításához kapcsolódóan kért tájékoztatást a Fidesz érintetti jogok gyakorlására irányuló kérelmek teljesítésére vonatkozó ügyintézési rendjéről, ezen korábbi eljárásban ugyanis egyáltalán nem adott a Fidesz tájékoztatást arról, hogy a GDPR szabályaival összhangban milyen eljárásrendet alakított ki.

3. A Fidesz a Hatóság érintetti jogok biztosításával kapcsolatos ügyintézési rendjére vonatkozó kérdésére előadta, hogy a választás körüli időszakban több állampolgár megkereste a Fideszt, hogy tájékoztatást kérjen személyes adatai kezeléséről, vagy személyes adatai szimpatizánsi nyilvántartásból történő törlését kérje. Érzett állampolgároktól továbbá sok olyan jelzés is, miszerint a személyes adataikat nem ők adták meg.

A Hatóság álláspontja szerint szükségtelen és aránytalan lenne az, ha a pártok az aláírásgyűjtések során az aláírók személyazonosságának igazolására bármilyen személyazonosító okmányt elkérnének. A Hatóság ezen álláspontját támasztja alá, hogy a Ve. az ajánlásgyűjtés során sem teszi kötelezővé a választópolgárok személyazonosságának igazolását, továbbá az állampolgárok petíciós jogának gyakorlása sem köthető ahhoz a feltételhez, hogy az aláíró személyazonosságát igazolják.

Az adatgyűjtés során azonban ennek hiányában is ügyelni, illetve törekedni kell az adatpontosságra, így például nem megengedett, ha egy személy nyilvánvalóan több személy nevében tölti ki az ívet. Ezen lehetséges probléma kiküszöbölése, illetve orvoslása miatt is különösen fontos az érintetti jogok gyakorlásának biztosítása.

A Fidesz nyilatkozata szerint az érintett érintetti joga gyakorlását kezdeményezheti e-mailben, hagyományos postai úton vagy telefonon is. Ennek során alkalmazzák a GDPR adatbiztonságra vonatkozó rendelkezéseit, vagyis az érintettnek valamilyen, elégséges formában igazolnia kell személyazonosságát, így például arról az e-mail-címről kell érkeznie a megkeresésnek, amelyet az érintett maga megadott. Amennyiben kétséges, hogy az érintettől származik a megkeresés, úgy nem a beérkező e-mail-címre adnak választ, hanem arra a címre, amelyet korábban megadott. Amennyiben az érintett kéri tehát személyes adatai törlését, és igazolható, hogy a kérés az érintett személytől érkezett, az adatok törléséről a lehető legrövidebb időn belül intézkednek, és arról az érintett személyt tájékoztatják.

A Hatóság felhívása ellenére a nyilatkozatához kapcsolódóan nem csatolt arra vonatkozóan írásbeli dokumentumot (pl. belső szabályozás, útmutató), amely az érintetti jogok gyakorlására irányuló kérelmek ügyintézési rendjével kapcsolatosan tartalmaz rendelkezéseket, iránymutatásokat.

4. A GDPR 12. cikke rendelkezik az átlátható tájékoztatás, kommunikáció és az érintett jogainak gyakorlására vonatkozó intézkedésekről. Ennek megfelelően az adatkezelő megfelelő intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy az érintett részére a személyes adatok kezelésére vonatkozó, a 13. cikkben említett valamennyi információt és az érintett hozzáféréshez, helyesbítéshez, törléshez, korlátozáshoz, adathordozhatósághoz és tiltakozáshoz való jogához kapcsolódó minden egyes tájékoztatást tömör, átlátható, érthető és könnyen hozzáférhető formában, világosan és közérthetően megfogalmazva nyújtsa.

A GDPR ehhez kapcsolódó (39) preambulumbekzdése kiemeli, hogy az átláthatóság elve megköveteli, hogy a személyes adatok kezelésével összefüggő tájékoztatás, illetve kommunikáció könnyen hozzáférhető és közérthető legyen, valamint hogy azt világosan és egyszerű nyelvezettel fogalmazzák meg.

A 29. cikk szerinti munkacsoport az átláthatóságról szóló WP260 számú iránymutatásában⁴ (a továbbiakban: WP260. sz. iránymutatás) kifejtette, hogy az átláthatósági követelmények az adatkezelés jogalapjától függetlenül és az adatkezelés teljes ideje alatt alkalmazandók.

Az érintetti kérelmeket a GDPR 12. cikkében foglalt feltételek alapján kell teljesíteni, azaz – főszabály szerint – egy hónapon belül. Az érintetti kérelmek teljesítésének megtagadása esetén – az átláthatóság elvét elősegítendő – kiemelt szerepe van a megfelelő tájékoztatásnak, melynek magában kell foglalnia a teljesítés megtagadásának indokát, valamint az érintett jogorvoslati lehetőségeit.

Az (59) preambulumbekzdés ezzel kapcsolatban kimondja, hogy az érintettek e rendeletben biztosított jogainak gyakorlását megkönnyítő intézkedéseket kell biztosítani, ideértve olyan mechanizmusok biztosítását, amely által többek között az érintettnek lehetősége van díjmentesen kérelmezni, illetve adott esetben megkapni különösen a személyes adatokhoz való hozzáférést, azok helyesbítését és törlését, valamint gyakorolja a tiltakozáshoz való jogát. Az adatkezelőt kötelezni kell arra, hogy az érintett kérelmére indokolatlan késedelem nélkül, de legkésőbb egy hónapon belül válaszoljon, és ha az adatkezelő az érintett bármely kérelmének nem tesz eleget, indokolnia kell azt.

Az érintetteknek nyújtott tájékoztatásnak többek között könnyen hozzáférhetőnek kell lennie, amely – a WP260 sz. iránymutatásban foglaltak szerint – főként azt jelenti, hogy az érintettnek nem kell keresnie a tájékoztatást, azonnal láthatónak kell lennie számára, hogy azt hol és miként érheti el. A GDPR 13. cikke az adatkezelő tájékoztatási kötelezettségével összefüggésben úgy fogalmaz, hogy „*az adatkezelő [...] az érintett rendelkezésére bocsátja a következő információk mindegyikét: [...]*”. A „rendelkezésre bocsátja” kifejezés azt jelenti, hogy az adatkezelőnek aktív lépéseket kell tennie annak érdekében, hogy az érintett rendelkezésére bocsássa az adott információkat, vagy hogy az érintettet aktívan az információ

⁴ https://naih.hu/files/wp260rev01_hu.pdf

helyére irányítsa. A WP29 munkacsoport ezzel kapcsolatban azt javasolja, hogy az érintetteknek szánt információ egészét elérhetővé kell tenni számukra egy helyen vagy egy teljes dokumentumban is (pl. papír alapon vagy digitális formában a weboldalon), amelyhez könnyen hozzá tudnak férni.

5. A Hatóság által – a Fidesz adatkezelését érintő egyes érintetti panaszok vizsgálata során – megállapítottak szerint az érintettek számára létre kell hozni olyan – postai, illetve elektronikus úton elérhető – csatorná(ka)t, amelye(ke)n keresztül az érintettek az adatkezelőhöz tudnak fordulni érintetti kérelmeikkel.

Az érintetteket valamennyi, a Fidesz– akár helyi szervezete, akár központi szervezete – által küldött elektronikus megkeresésben, valamint a további kapcsolattartás, véleménykérés, választási és egyéb tájékoztatás céljából történő adatgyűjtésre szolgáló aláírásgyűjtő íven szereplő tájékoztatóban jól láthatóan tájékoztatni kell az érintetti joggyakorlás lehetőségéről és módjáról, kiemelve azon elérhetőségeket, ahol ezen jogait gyakorolni tudják. Amennyiben ez az elérhetőség az említett leiratkozas@fidesz.hu e-mail-cím, javasolt annak átnevezése, az elnevezése ugyanis megtévesztő az érintettek számára amiatt, hogy úgy tűnhet, mintha azon keresztül csak a leiratkozásra lenne lehetőség, egyéb érintetti kérelmek benyújtására nem.

Az érintetti jogok biztosítása érdekében továbbá a megjelölt elérhetőségekre érkező érintetti kérelmek befogadására és feldolgozására megfelelő személyi/szervezeti egység is rendelkezésre kell, hogy álljon.

A Hatóság továbbá nem tartja elfogadhatónak azon magyarázatot és gyakorlatot, miszerint az egyes címekről (például valamely képviselő, jelölt nevét tartalmazó címről, úgy mint x.y@fidesz.hu) érkezett érintetti megkeresésekre az érintett által válaszüzenetként küldött érintetti kérelmet nem fogadják, mert az adott cím álláspontjuk szerint nem azt a célt szolgálja, hogy az érintettek ily módon tegyék meg kérelmüket. Abban az esetben, ha például egy országgyűlési képviselő úgy határoz, hogy saját civil kezdeményezéséhez kapcsolódóan véleménykérés céljából megkeresi az állampolgárokat és kezdeményezése támogatottságának felméréseként aláírásokat gyűjt, vagy például országgyűlési képviselői tevékenységével kapcsolatosan tájékoztatást küld alkalomszerűen azon állampolgároknak, akik kapcsolattartás céljából korábban hozzájárulásukat adták személyes adataik kezeléséhez, úgy ő minősül az adatkezelés adatkezelőjének. Az adatkezelőnek pedig az érintettek bármely elérhetőségére küldött kérelmét fogadnia kell és megfelelő technikai, szervezési intézkedésekkel lehetővé kell tennie, hogy azok maradéktalanul megválaszolásra kerüljenek.

6. A Hatóság felhívja továbbá a figyelmet a GDPR 5. cikk (1) bekezdés d) pontja szerinti pontosság elvére, amely megköveteli, hogy a kezelt személyes adatoknak mindenkor pontosnak és szükség esetén naprakésznek kell lenniük. A pontosság elvének követelménye az adatkezelő oldalán egyrészt kötelezettséget teremt arra, hogy meghozzon minden észszerű és szükséges intézkedést annak érdekében, hogy az adatkezelés céljai szempontjából pontatlan személyes adatokat haladéktalanul törölje vagy helyesbítse, az érintett oldalán pedig ennek megfelelően jogot teremt arra, hogy a pontatlan, vagy nem naprakész adatok helyesbítését, törlését kérjék.

Fentiek értelmében tehát például abban az esetben, ha egy telefonos megkeresés során olyan személyt kerestek meg, aki állítása szerint személyes adatát nem adta meg, akkor haladéktalanul gondoskodni kell a pontosság elve értelmében az érintett személyes adata/i törléséről. A Hatóság álláspontja szerint a pontosság elvének érvényre juttatása érdekében is ki kell alakítani olyan megfelelő csatornákat, amelyek a törléshez és a helyesbítéshez való jog biztosítását segítik az érintettek számára.

IV. Több panasz érkezett a Hatósághoz azzal kapcsolatban is, hogy a Fidesz egyes esetekben célzottan bizonyos korosztályt keresett meg. Ezzel kapcsolatban a Hatóság megállapította, hogy az I. pontban részletezettek szerint a Fidesz szimpatizánsi adatbázisa – amennyiben az érintett azt megadta – tartalmazza az érintettek életkorát/születési évét, amely adatkör kezelésének célja a Fidesz nyilatkozata szerint kifejezetten az, hogy a szimpatizánsi adatbázison belül az adott korosztálynak tudják megküldeni az őket érintő tájékoztatókat.

C) A fentiekre tekintettel a Hatóság a GDPR 58. cikk (2) bekezdés g) pontja, valamint az Infotv. 56. § (1) bekezdése⁵ alapján

f e l s z ó l í t j a

az Adatkezelőt arra, hogy

- 1) alakítson ki olyan eljárásrendet, amely objektív módon igazolja a *választási részvételi szándék felméréseivel kapcsolatos időszaki nyilvántartásban szereplő valamennyi személyes adat törlését*;
- 2) az érintetti jogok gyakorlásának biztosítása és megkönnyítése érdekében alakítson ki megfelelő belső eljárásrendet és belső szabályozást, továbbá valamennyi adatkezelésére vonatkozóan készítse el az érintetteknek szóló adatkezelési tájékoztatót és azokat az adatkezelés teljes időtartama alatt tegye könnyen hozzáférhetővé az érintettek számára;
- 3) az adatvédelmi követelmények teljesítésének módját a helyi szervezetek tekintetében is megfelelő módon rendezze és alakítsa ki, továbbá azok betartására hívja fel a helyi szervezeteket és a képviselőiket is;
- 4) a szimpatizánsi adatbázishoz kapcsolódóan történő, a nyilvántartásban szereplő érintettektől további személyes adatok gyűjtésére – amennyiben a tervezett adatkezelés célja összeegyeztethető, de nem azonos azon céllal, amelyhez az érintettek korábban a hozzájárulásukat adták – a fentiek és az ajánlásban foglaltak figyelembevételével csak az adatkezelésről történő megfelelő előzetes tájékoztatást követően kerüljön sor.

A Hatóság tájékoztatja, hogy az Infotv. 56. § (2) bekezdése⁶ értelmében az adatkezelőnek haladéktalanul meg kell tennie a szükséges intézkedéseket, és köteles a felszólítás nyomán megtett intézkedéseiről a felszólítás kézhezvételétől számított harminc (30) napon belül írásban tájékoztatni a Hatóságot. A Hatóság kéri, hogy válaszleveléhez mellékelje az intézkedések megtételét igazoló dokumentumokat, így az elkészített valamennyi dokumentum, szabályzat, tájékoztató másolatát, illetőleg a honlapon történő elérhetőség megjelölését is küldje meg.

Az Infotv. 58. § (1) bekezdés értelmében, ha a felszólítás alapján a jogsérelem orvoslására, illetve a jogsérelem közvetlen veszélyének megszüntetésére nem került sor, a Hatóság a tájékoztatási határidő lejártát követő harminc napon belül dönt a szükséges további intézkedések megtételéről.

Budapest, 2020. december 16.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

⁵ Infotv. 56. § (1) „Ha a Hatóság a személyes adatok kezelésével, illetve a közérdekű adatok vagy a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő jogok gyakorlásával kapcsolatos jogsérelem vagy annak közvetlen veszélye fennállását megalapozottnak tartja, az adatkezelőt a jogsérelem orvoslására, illetve annak közvetlen veszélye megszüntetésére szólítja fel.”

⁶ Infotv. 56. § (2) „Az adatkezelő – egyetértése esetén – haladéktalanul megteszi az (1) bekezdés szerinti felszólításban megjelölt szükséges intézkedéseket, és a megtett intézkedéseiről, illetve – egyet nem értése esetén – álláspontjáról a felszólítás kézhezvételétől számított harminc napon belül írásban tájékoztatja a Hatóságot.”